

Fala Przyszłości w Toronto

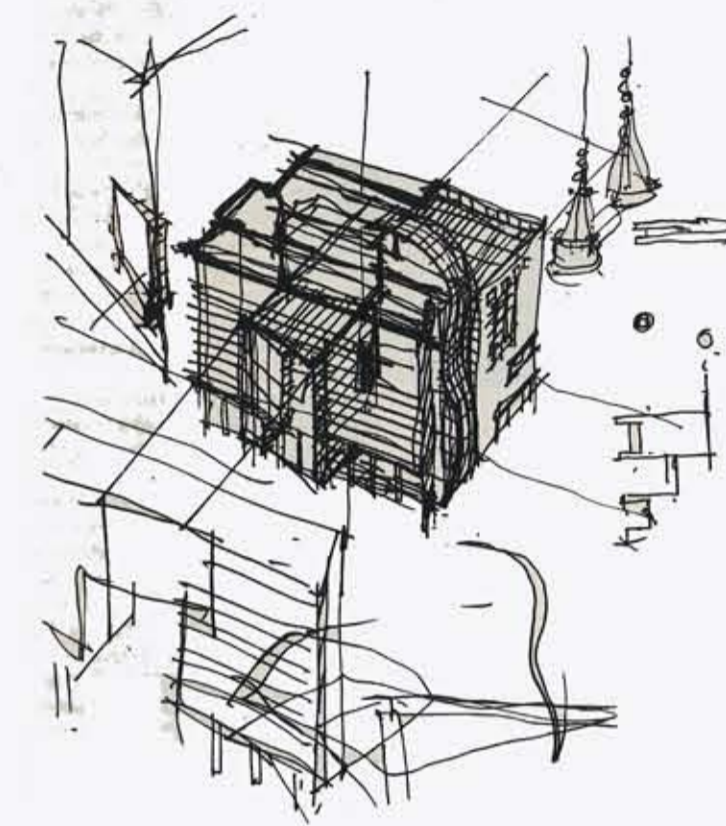
Z cyklu prezentacji twórczości polskich architektów działających poza krajem przedstawiamy dziś najnowszą realizację arch. Wojtki GORCZYŃSKIEGO, absolwenta i b. pracownika Instytutu Architektury Politechniki Białostockiej, od 1984 roku mieszkającego w Toronto. Po wyładowaniu w Kanadzie przez pierwsze cztery lata prowadził z sukcesami własną firmę projektowania graficznego. Później, aż do 1994 roku pracował w jednym z największych biur architektonicznych WZMH Partnership Architects — był autorem lub współautorem wielu projektów realizowanych na całym świecie. W 1994 roku założył własną firmę konsultacyjną ABSTRAKT Studio.

Każde miasto jest zbiorem indywidualnych budynków powstałych na przestrzeni wieków, budowanych w różnych okresach historycznych, odpowiadających na różne potrzeby ich użytkowników. Jest ono dynamicznym, żywym organizmem, hybrydą — tworem w rodzaju Frankenstein, bardzo często będącym czymś więcej niż bezpośrednią sumą ich składników.

Nieunikniony i naturalny proces kształtowania miasta poprzez wprowadzanie nowych idiomatycznych elementów — budynków połączonych infrastrukturą w nadziei stworzenia nowych wartości przestrzennych — „urbanistycznego życia”, stał się punktem wyjścia przy projektowaniu renowacji budynku przy University Avenue w Toronto.

Projekt jest wynikiem 1-szej nagrody w zamkniętym konkursie ogłoszonym w 1995. Istniejąca nadwyżka powierzchni biurowej w centrum Toronto (pozostała optymistycznej dekadzie lat 80-ych) spowodowała, że istniejący budynek dawno przestał być konkurencyjny w stosunku do niedawno zbudowanych, a prawie pustych wieżowców o wysokim standardzie technicznym.

W 1995 jedna z większych firm reklamowych Ogilvy & Mather zajmująca dwa najwyższe piętra opuściła budynek. Fakt ten przekonał właścicieli, że powinni skorzystać z okazji i przygotować się do następnego cyklu ekonomicznego. Ponieważ istniejące przepisy nie pozwoliłyby na zbudowanie nowego biurowca o takiej samej powierzchni w tej samej lokalizacji, właściciel — niemiecka firma Knauf Ontario Limited — postanowił poddać go generalnej renowacji zarówno pod względem technicznym, jak i archi-

tektonicznym. Budynek zlokalizowany jest na skrzyżowaniu University Avenue i King Str. W., na pograniczu dwóch stref miasta, pomiędzy centrum finansowym i dzielnicą teatralną.

University Avenue jest jedną z głównych ulic Toronto biegnącą w kierunku północ-południe. Na jej północnym zamknięciu znajduje się siedziba Parlamentu prowincji Ontario, południowa zaś część łączy się z Autostradą Królowej Elżbiety i nadbrzeżem jeziora Ontario. Urbanistycznie bazowana na zasadach „City Beautiful” z lat 30-ych, University Avenue jest jedną z najbardziej reprezentacyjnych ulic miasta, przy której usytuowanych jest wiele budynków wielkich firm ubezpieczeniowych, szpitali, sądu i konsulatów.

King Street West w tej okolicy słynie z wielu restauracji i teatrów. W tym rejonie znajduje się nowo zbudowany Princess of Wales Theatre oraz istniejący od dawna Royal Alexandra Theatre, jak również budynek filharmonii torontońskiej — Roy Thompson Hall.

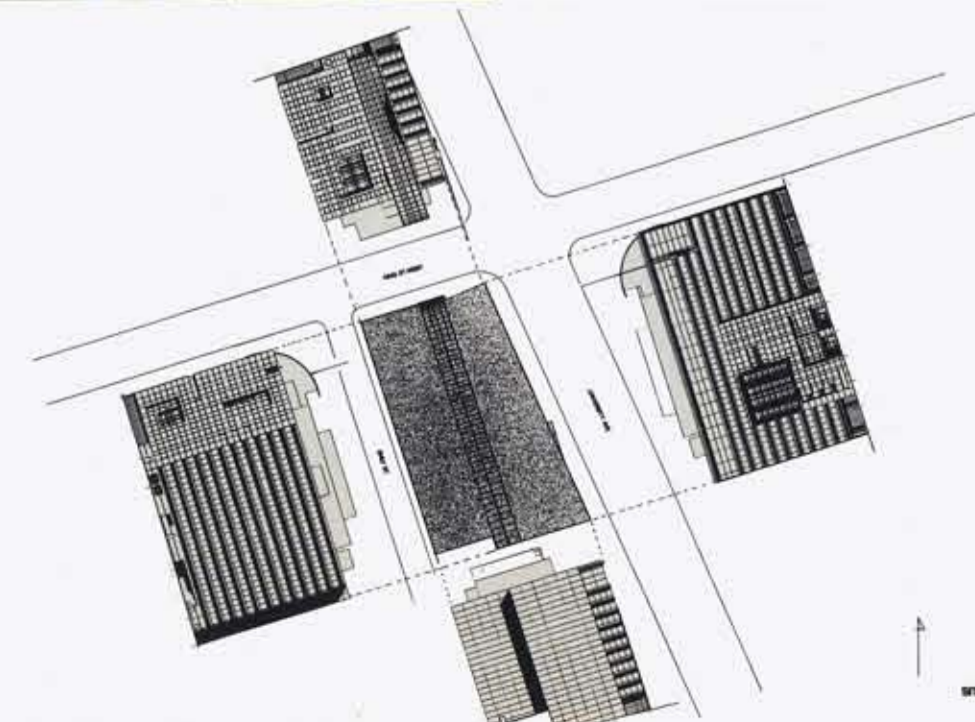
Przedmiotem konkursu był budynek zbudowany w 1956 roku. Jeden z pierwszych biurowców w mieście, w którym zastosowano technologię ściany kurtynowej. Jak się okazało w rzeczywistości, były to dwa budynki w jednym „opakowaniu”, przedzielone wspólną ścianą z oddzielnymi windami i oddzielnymi instalacjami, jak również z oddzielnym adresem: 88-100 University Avenue.

Koncepcja architektoniczna oparta została na wnikliwej analizie urbanistycznego kontekstu, jak również na próbie wyeksponowania procesu renowacji jako podstawowego elementu kreującego formę estetyczną projektu.

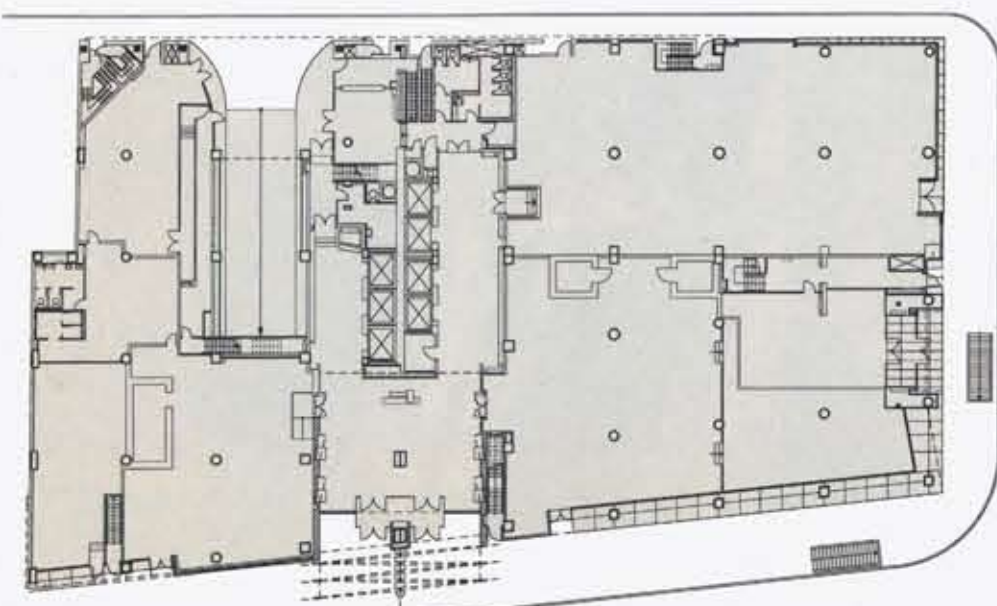
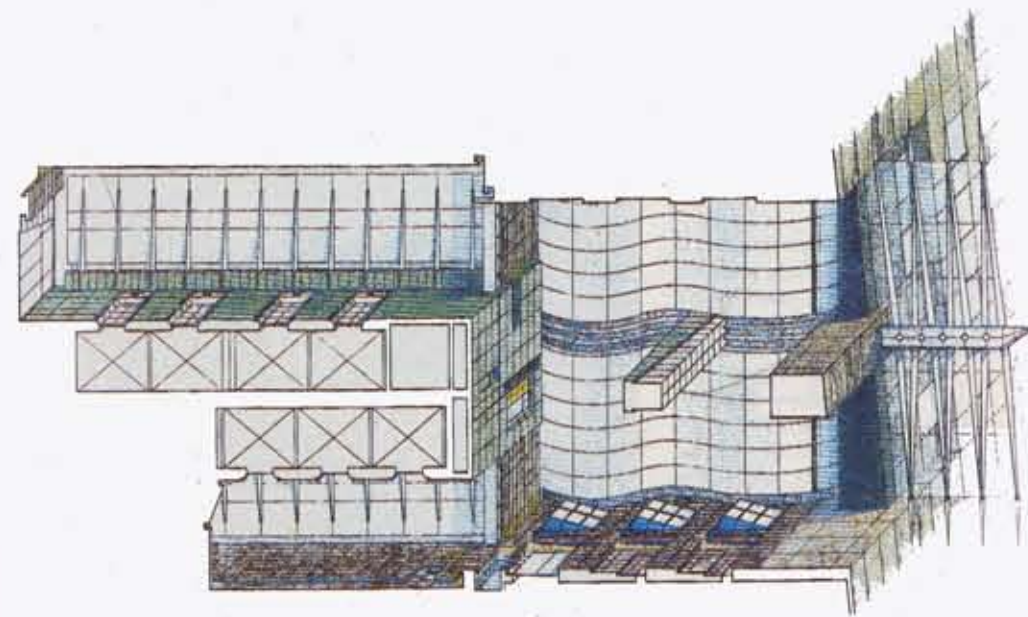
(dokończenie na str. 12-13)

Na rysunku obok: — plan sytuacyjny

WTE PLAN

University Avenue

King Street West

— rzut parteru

Fala Przyszłości w Toronto

(dokonczenie ze str. 10-11)

Położenie budynku na pograniczu dwóch różnych stref miasta dało początek jego podziałowi na dwa elementy (od dawna ukryte w istniejącej formie), które kontynuują w sposób bezpośredni i metaforyczny dialog ze swoim sąsiedztwem. Stąd też bardzo horyzontalnie zorientowana tektonika elewacji University Avenue i ciężka monumentalna, wyrażona w kamieniu część zwrócona w kierunku King Street, sąsiadująca z kościołem św. Andrzeja. Obydwa te elementy zostały połączone bardzo dynamiczną, płynną formą ściany kurtynowej, zacierającej różnicę między tradycyjnym pojęciem ściany i dachu, wprowadzającej element ruchu w bezpośredniej relacji do pobliskiej dzielnicy teatralnej.

Proces renowacji znajduje swoje odzwierciedlenie w warstwowym użyciu materiałów i celowym podkreśleniu ich aplikacyjnego charakteru. Dlatego też wyeksponowane zostały warstwy nakładających się materiałów na elewacjach i metalowe „szwy” (stitches) spinające te warstwy.

Konsekwentnie, ta sama koncepcja została przeprowadzona we wnętrzu, w holu wejściowym (Entrance Lobby). Brazylijski granit „Gran Parasio” użyty na zewnątrz został wprowadzony do wnętrza wzbogacony o dodatkową, zmieniającą skalę, horyzontalnie zorientowaną fakturę. Poprzez „oderwanie” wewnętrznych ścian i „odstąpienie” wielu warstw zachowane zostało wrażenie ciągłości między wnętrzem i zewnątrz. Wszystkie ściany wewnątrz holu wejściowego zawieszono jakby w przestrzeni, niezależnie od siebie, nie mając bezpośredniego kontaktu ze sobą. Są one odcięte przez kolorowe światła (cold cathode) podkreślające ich warstwowy charakter.

Trzon zawierający windy został zupełnie niezależnie obłożony włoskim marmurem „Verde Atlantico” o bardzo monolitycznie potraktowanym detalu. Służy on jako wizualny element, z którego wyrasta, wspornikowo zawieszony na podporach ze stali nierdzewnej, szklany sufit. Wnętrza wind kontynuują podjętą koncepcję, zmieniając skalę i fakturę użytych materiałów. Zawieszono na ich ścianach panele ze zbrojonego szkła piaskowanego na zewnętrznej powierzchni, podzielone przez ukryte niebieskie światło (cold cathode), konkludują całość projektu powracając do jego punktu wyjścia.

Podłoga holu wejściowego — kombinacja pochodzącego z Salvadoru granitu „Verde Mineiro” i „Bushman Green” wykorzystuje geometrię University Avenue, która w tym miejscu zmienia swój kierunek o 6 stopni. Również stanowisko informacyjno-recepcyjne (reception desk) umieszczone w centrum holu odzwierciedla ten fakt poprzez umieszczenie głównej stalowej podpory równoległe do tego kierunku, a szklanego jej blatu i ekranu informacyjnego równoległe do siatki konstrukcyjnej budynku. Konsekwentnie, ta sama geometria posłużyła jako baza, na której oparty został projekt wspornikowo umieszczonego zadaszenia ze stali i szkła (entrance canopy) nad głównym wejściem.

Ciekawym aspektem tego projektu było prawie bezprecedensowe pozostawienie wszelkich decyzji projektowych architektowi, pozwalając na konsekwentne przeprowadzenie koncepcji architektonicznej od skali urbanistycznej aż po projekt klamki do wewnętrznych drzwi wejściowych. Fakt ten pozwolił również na użycie komputerowo sterowanego systemu ogrzewczo-klimatyzacyjnego umieszczonego w suficie, umożliwiając wyeliminowanie elementów starego systemu zajmującego sporo powierzchni użytkowej pod oknami, jak również na użycie nowej generacji energooszczędnych lamp ze zintegrowanymi otworami wentylacyjnymi eliminującymi potrzebę oddzielnej sieci otworów wentylacyjnych. Budynek został wyposażony również w komputerowo sterowany system wykrywania dymu i ognia oraz światłowodowe podłączenie do sieci telefonicznej.

Wojciech GORCZYŃSKI
Fot. Ben RAHNPRZEBUDOWA BUDYNKU BIUROWEGO
100 University Avenue w Toronto,
KanadaINWESTOR: Knauf Ontario Limited
AUTOR: Wojtek GORCZYŃSKI —
ABSTRAKT Studio
ARCHITEKT ODPOWIEDZIALNY ZA
PROJEKT: The Webb Zerafa Menkes
Housden Partnership
PARTNER: Boris ZERAFA
ZESPÓŁ: Roliek SWEETMAN, Yas ABE,
Arnold ZARAGOZA, Robert SULA,
Robin NG, Suzan VEIGH, Ken PRICE,
Todd THOMPSON, Hugh REID
KONTRUKCJA: Carruthers & Wales
INSTALACJE MECHANICZNE:
The Mitchell Partnership
INSTALACJE ELEKTRYCZNE:
Mulvey & Banani InternationalPOWIERZCHNIA: 25 000 m² istniejącej
budynek biurowy z handlem na poziomie
ulicy
KUBATURA: 962 500 m³
ZAKONCZENIE BUDOWY: wrzesień 1996

“The Wave of the Future” in Toronto

Every city is a collection of singular buildings erected in different periods of history and expressing different requirements of its users. It is a dynamic, ever evolving organism-hybrid, Frankenstein like being, who very often represents more than simple sum of its parts.

The inevitable and natural city evolution process, propelled by introduction of new buildings spread out on existing infrastructure with hope of creating new “Urban Life”, was a conceptual point of departure for the 100 University Ave. renovation project. The building is a result of a closed architectural competition announced in 1995.

Subject of this competition was an existing structure known as 88-100 University Ave., one of the first curtain wall buildings in the city, originally built in 1956.

Architect's mandate was to completely redesign mechanical and electrical systems of the buildings bringing them up to present standards as well as to give it a new image consistent with it's state of the art mechanical systems.

Acknowledging the client requirement that the building is to look into the future rather than past, the Architects strived also to situate it conceptually in it's context and tie it back to it's surroundings.

The structure is located in downtown Toronto at the intersection of King Str. West and University Avenue, at the junction of a Financial District and Theatre District. The design of the building is informed by this borderline location and the notion of exposing a renovation process rather than concealing it.

Horizontally oriented and streamlined East facade responds to formal University Ave. Monolithic but playful North elevation reflects neighbouring St. Andrew Church and located nearby informal theatre district.

Both the exterior and entrance lobby interior of the building are underscoring the layering process. Aluminium “stitches” are holding together different exterior layers of granite, while cold cathode lighting expresses layered and applied character of interior finishes, punctuating lack of closed of corners. Cantilevered entrance canopy accentuates main entrance and introduces site geometry to be reflected in the lobby floor pattern. Double height entrance lobby combines two original lobbies into one open space.

Today, after the renovation the building is known as singular 100 University Ave. address and now contains 250 000sq.ft. of undivided office space.

